

NIEUWS INZAKE WETGEVING, RESOLUTIES EN BESLIS- SINGEN OP HET GEBIED DER BELASTINGEN

GOED-KOOPMANSGEBRUIK — LIFOSYSTEEM

door Mr Dr E. Tekenbroek

In lid 13 van de resolutie d.d. 17 November 1951 no. 127 met betrekking tot het lifosysteem bepaalt de Minister zijn standpunt ten aanzien van wat er moet gebeuren als de marktprijs beneden de basisprijs daalt. Genoemd lid 13 luidt:

„Goed-koopmansgebruik brengt mede, dat bij een daling van de marktprijs beneden de aangenomen basisprijs de lagere marktprijs bij de voorraadwaardering wordt aangehouden. Anderzijds brengt het lifostelsel mede, dat indien de marktprijs wederom stijgt, die stijging wordt gevolgd, totdat de prijs het niveau van de basisprijs heeft bereikt”.

In de laatste volzin van dit lid wordt o.i. iets gesteld dat voor kritiek vatbaar is. Het is goed-koopmansgebruik, dat niet-gerealiseerde winst niet, maar niet-gerealiseerde verliezen wel „genomen” worden. In de Inkomstenbelasting zoals deze luidde voor de jongste wijziging (H.i. Belastingherziening 1950) was het toegestaan activa beneden de werkelijke aanschaffings- of voortbrengingskosten te waarderen, *voor zover en zolang* de bedrijfswaarde lager is.

Een gevolg van dit wettelijke voorschrift is, dat een belastingplichtige, die van deze mogelijkheid gebruik maakte in een jaar waarin de bedrijfswaarde per ult. December hoger was dan per ult. December van het vorig jaar niet gerealiseerde winst tot uitdrukking moest brengen.

Wij hebben dit wettelijke standpunt nimmer in overeenstemming geacht met goed-koopmansgebruik. Slechts in de fiscale sfeer is het voorschrift begrijpelijk, omdat de wetgever kennelijk geredeneerd heeft: in een vorig jaar hebt U Uw winst met een niet-gerealiseerd verlies vermindert, het is „billijk” dat U, nu dit niet-gerealiseerde verlies blijkt te zijn ingehaald met een niet-gerealiseerde winst (door stijging van de bedrijfswaarde), die niet-gerealiseerde winst tot uitdrukking brengt.

Nu door de recente wijziging van de wettelijke voorschriften met betrekking tot het fiscale winstbegrip, het goed-koopmansgebruik onbelemmerd toepassing kan vinden, is het wettelijke beletsel, schuilende in de woorden „voor zover en zolang” in art. 10, lid 2 (oud) I.B. weggeruimd. De gulden regel van goed-koopmansgebruik: „niet-gerealiseerde verliezen wel, maar niet-gerealiseerde winsten niet tot uitdrukking brengen” kan dus onbelemmerd bij de fiscale winstberekening toepassing vinden.

Het is van deze gezichtshoek uit, dat wij het wagen een vraagteken te zetten achter de hierboven vermelde laatste volzin van lid 13 der Resolutie van 17 November 1951 no. 127.

Van belang is intussen er op te wijzen, dat de Minister zich in die volzin voorzichtig uitdrukt. Hij schrijft niet dat goed-koopmansgebruik met zich mede brengt de stijging van de marktprijs hier te volgen, maar dat het lifosysteem zulks doet. Ons is dit niet duidelijk.

Tenslotte brengt het lifosysteem ook niet met zich, dat bij daling van de marktprijs de basisprijs die daling volgt, maar staat de Minister dit juist met een verwijzing naar het goed-koopmansgebruik toe.